

KANUNI

KILICIN YAPAMADIĞINI
ADALET YAPAR

OKAY TIRYAKIOĞLU

ROMAN

KANUNİ
Kılıcın Yapamadığını Adalet Yapar
Okay Tiryakioğlu

TİMAŞ YAYINLARI | 2253
Roman Dizisi | 106

YAYIN YÖNETMENİ
İhsan Sönmez

EDİTÖR
Tuğçe İnceoğlu

KAPAK TASARIMI
Ravza Kızıltuğ

KAPAK İLLÜSTRASYONU
Ethem Onur Bilgiç

1. BASKI
Mart 2010, İstanbul

14. BASKI
Ağustos 2017, İstanbul

ISBN

ISBN 978-605-114-178-7

9 786051 141787

TİMAŞ YAYINLARI
Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No: 5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24
P.K. 50 Sirkeci / İstanbul

timas.com.tr
timas@timas.com.tr
facebook.com/timasyayingrubu
twitter.com/timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 12364

BASKI VE CİLT
Sistem Matbaacılık
Yılanlı Ayazma Sok. No: 8
Davutpaşa-Topkapı/İstanbul
Telefon: (0212) 482 11 01
Matbaa Sertifika No: 16086

YAYIN HAKLARI
© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak
Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir.
İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

ÖNDEYİ

Hakikatli okurum, bu gece müsaade et, öykümüze başlamadan önce seninle çok kıymetli bir hatıramı paylaşayım. Fazla vakitini almayacağım. Bunu anlatmalıyım, çünkü başarabilirsem eğer, omuzlarımdaki yükü biraz olsun indirebilecekmişim gibi hissettiriyor bana.

Özbekistan'ın Andican Eyaleti'nin gölgede elli beş dereceyi bulan korkunç sıcağından çıkmış, Fergana Vadisi'nin güneyindeki Kırgızistan'ın Oş şehrinde, Tanrı Dağları'nın serinliklerine doğru çıkıyorduk. Cebimizdeki son iki yüz doların yüzünü, sınır kapısındaki devasa bir fırını andıran döviz ofisinin önünde cebinden düşürmüştü babam. Elli doları da yazar olduğumu ısrarla belirtmememe rağmen, kafalarını, omzumdaki dizüstü bilgisayarına takan rüşvetçi sınır polislerine kaptırmıştık. Taksi şoförüyle yüz dolara anlaştığımızı göre, son paramızı, arabasının içi gözlerimizi yaşartan ve midemizi bulandıran bir benzin kokusuyla kaplı o yeşil gözlü Tatar'a verecek ve elli dolar da borçlu kalacaktık.

Suskunduk... Birlikte atıldığımız onca maceradan sonra ellerimiz yine boş dönecektik ülkemize. Artık evim olmuş bu steplerin sonsuzluğa uzanan ıssızlığında ruhumu dopdolu hissediyor ve bir daha bu Baudelairek boşluklara dönüp dönemeyeceğimi de bilemiyordum. Yenilmiştik, hep yeniliyor ve Samuel Beckett'i memnun edecek kadar sağlam bir kararlılıkla her defasında 'daha iyi' yeniliyorduk.

Ama canım yanıyor artık. Babamla birlikte sürdürdüğümüz bu serseri, köksüz ama amansızca çekici hayatın sonuna geldiğimizi hissediyordum. Bir zamanlar mutluyduk bu halde, iyi kazanıyor, bir gün orada bir gün burada yaşayabiliyorduk. Doktorların tüm uyarılarına rağmen dikkatsiz bir hayat sürdürüyordu babam; kalbi yüzde otuz çalışıyor, tansiyonu durmadan oynuyordu ve ben ona hiç yardım edemiyordum. Stres bedenini tüketirken aklının çalışma temposunu da iyiden iyiye yavaşlatmıştı. Ben ise ancak okuyarak ve yazarak nefes alabiliyordum. Zaman zaman yaptığımız futbol sohbetleri dışında konuşamıyorduk da artık, çünkü

artık yitirdiklerimizin acısı ve gözlerimin önünde yavaşça ölmesini izlemek içimde bir yerleri parça parça ediyordu.

Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'e akşam on sularında vardık. Yaz sonu olmasına rağmen, hele Andican'ın eritici sığağından sonra Tanrı Dağları'nın eteklerindeki Bişkek'te hava şaşırtıcı derecede soğuktu. Suların üzeri ince bir buz tabakasıyla kaplanmaya başlamıştı şimdiden. İşin kötüsü kalacak yerimiz yoktu. Beş parasız olduğumuz için otele gidemezdik. Babamın başı polisle hiçbir zaman hoş olmadığı için dostları da arayamıyorduk. Taksici, parasının derdiyle bizi o gecelik evinde ağırlamayı teklif etti. Elimizde kalan son mülkümüzü de satmaya karar vermemiz sebebiyle, birkaç gün içinde İstanbul'dan gelmesini umduğumuz paraya bel bağlamıştık ve teklifi çaresiz kabul ettik.

Ancak şehrin dışındaki köylerden birinde yaşayan taksicinin evine ulaştığımızda, bize kalmamız için gösterdiği yer, evin bahçesinde, henüz inşaat halindeki bir müstemilattı. Çatımız ve penceremiz yoktu. Duvar dibine bir iyice sinersek rüzgârı engelleyebiliyorduk ama soğuşu değil. Açtık, yorgunduk, uykusuzduk ve ev sahibimizin, tahtaların üzerine sermemiz için verdiği battaniyelerin ve yedek olarak getirdiği koyun kokulu kazakların içine gömülerek uyuyakaldık. Bu izbe bir yerde ilk gecelemem değildi; daha önce de Tanrı Dağları'nın yükseklerinde boş ahırlarda ve terk edilmiş eski Rus kamyonlarının arkalarında yatmıştım, fakat bu kez, gece bir ara uyandığımda, üzerimizdeki battaniyelere ve kazaklara rağmen sırtımdan böbreklerime doğru soğuşun sinsisi bir hançer gibi sokulduğunu hissettim. Bir buçuk yıldır her defasında nükseden bel ve böbrek ağrılarımı sebep olan acı bir soğuktu bu. Babam ise uyanıktı. Son sigaralarını içiyor ve o güzel, yenik gözleriyle yıldızları izliyordu.

Hani bazı anlar vardır, yürek o dakikaların eşsizliğini hisseder de bir başka kıvımdanır göğsünüzde. İçinizde duyduğunuz sıcaklık tüm ömrünüze tesir edecek kadar tatlıdır. İşte ben de, o eşsiz anlardan birinde olduğumu sezmiştim ey okurum. Hafifçe öksürünce babam uyandıgımı anladı ve nedense şimdi bir türlü tam olarak hatırlayamadığım bir şeyler söyledi. Kâinatın büyüklüğü

ve yıldızlarla ilgili bir şeyler... O sırada doğrulup oturmak ve birkaç kelime de ben etmek istedim. Bir daha böyle bir anı hiç paylaşamayabilirdik. Ama tek yapabildiğim, yıldızların soğuk gökyüzündeki mavi-yeşil ışıltılarına bakarak ne kadar bitkin olduğumu düşünmek oldu ve tekrar içim geçti.

Oysa kendimi biraz daha zorlayıp ona eşlik edebilirdim; yalnızlığını paylaşma adına, en azından son zamanlarda hep yaptığım gibi yanında oturup suskunluğuna katılabilirdim. Ama çok bitkindim anlıyor musun okurum? Ölümcül bir yorgunluk vardı üzerimde... Soğuk, damarlarımda akan kanı ve iç organlarımı dondururken, felçli bir hasta gibi öylece yattım ve babamın sonsuzluğa yönelmiş silüetini izledim.

İki ayı biraz aşkın bir süre önce, bu maceraların birinde, evinden altı bin kilometre uzakta, bir otel odasında son buldu babamın hayatı. Ben yanında değildim bu defa, gerçi olsam ne fark ederdi ki? Bir intihar gibi yaşamıyor muyduk? Bir gün orada, bir gün burada sürtüp durmuyor muyduk? Yapayalnızdı babam. Cebinden hiç para çıkmaması ise trajedinin başlı başına ayrı bir bölümü... Hep galip olmak isteyen bir yenik olarak noktalandı hayatını. Ama yenilgileriyle güzeldi o, maceralarının arasına sıkıştırılmayı başardığı küçük zaferlerinin ise anlamları çok büyüktü.

Kelimeler çoğu zaman küçültür duyguları, yaşamın onca sıkıntısını bıkkın dimağlarında taşıyan muhataplarınız, gözlerinde soran ifadelerle bakarlar yüzünüze. Ama senin beni anladığına inanıyorum okurum. Şimdi Kuzey Afganistan'ın Belh şehrindeki izbe bir otelde, Mezar-ı Şerif yolundaki eski şehrin harabelerinin alacakaranlığına bakarken yazıyorum bunları. Kuzeydeki stepler uğulduyor kulaklarımda yeniden. İnsanların ekserisi için korkunç olan o ıssız boşluklar sürekli çağırıyor beni ve sen kalbimden geçenleri seziyorsun...

SANRI MEVSİMİ (VEHİMÎ ORHUN ÇELEBİ)

I

“Çünkü benden bir kahramanlık kalacak çünkü besmeleyle başlandı çünkü desturla tuttuk ne tuttuksa çünkü imanla çok şeylere çağrıldı gözümüz dağlarda kaldı eşya geride kaldı dünya arkada bırakıldı.”

Cahit Zarifoğlu (Zahmet Vakti)

21 Kasım 1520/ İstanbul

Koşuyordum... Durmaksızın koşuyor, daralan ciğerlerimde, soğuşun keskin mızrağının kıpkızıl acısını duyuyordum. Büyük bir ıstırapla çöküyordum duvar diplerine. Biraz olsun soluklanmaya çalışıyor sonra tekrar doğrulup koşmaya başlıyordum. Keçe külahım, çoktan çamurlu ara sokakların arasında bir yerlerde savrulup gitmiş, yırtık çakşırım ve sahtiyan çizmelerim, apansız karşıma çıkan dondurucu su birikintileriyle enikonu ıslanmıştı. Kaf-tanımın içindeki ıslak pamuklu mintanımın, sırtıma yağlı bir kâğıt gibi sarılıp kaldığını hissediyordum. Üşüyordum. Adamlarımı ise hanidir kaybetmiştim. Kendi çöplüğünde pusuya düşürülmüş bir ahmaktan başkası değildim artık. Eğer bu işi derhâl telafi edemezsem, teşkilatımızı dünyanın gözü önünde iki paralık edecek bir skandala imza atmış olurum. Alnıma yapışmış saçlarımı çamurlu ellerimle geri atarak etrafıma bakındım. Kimseler görünmüyordu. Dersaadet'te kışın başlangıcı pek çetindi bu sene. Küçük esnaf ikindi

ezanının ardından kepenk kapatmaya başlamıştı bile. “Adamlarımı toplayabilirsem,” diye mırıldandım, yanan gözlerimle loş sokakları tararken. Fakat bir anda başlayan şiddetli bir öksürük nöbetiyle iki büküm oldum. Bir zaman sonra soğuk ve yorgunluğun çatallandırdığı sesim kendime bile yabancı geldi, “Eğer benimkileri bulabilirsem, akşamın alacası geçmeden Sarayburnu’nda elime geçirebilirim o sefilleri.” Doğruludum. Herhangi bir bozgun anında ilk toplanma noktamız olan Karaköy Kapısı’nın yanındaki aşhaneye bir an önce varmak için yola koyuludum.

Yaklaşık iki saat kadar önce, Kirkor Lusavoriç Kilisesi’nin hemen arkasındaki parke taş kaplı loş sokaktan aşağıya doğru inerken ikinci ezanları teker teker dinmeye başlamıştı. Giderek sayıları çoğalan ecnebi zenginlerin, Karaköy Limanı’na uzanan çamurlu sokaklar boyunca kurulan, önleri bezirgân kalabalığıyla kaplı kesme taştan, heybetli depoları boyunca ilerliyordum. Sırtlarına vurulan denklemin ağırlığıyla boyunları bükülmüş kir pas içindeki sıksa atlar huzursuzlanıyor, gereğinden fazla ağır çektiği belli olan eprimiş tahıl çuvallarını arabalara taşıyan Türk ve Kıpti işçilerin esmer alınları ve enselerinden, keskin ayaza karşın ter boşanıyordu.

Serpilen talaşlara rağmen ince bir balçık tabakasıyla kaplanmış büyük bir silonun önünde, muhtemel bir gerginliği araştırmak için buldukları belli olan sert tavırlı bir ases çavuşu beni tanıdı, ama tembihli oldukları üzere derhâl başını çevirdi. Ana caddenin kıvrımından yukarı dönen küçük bir deve kervanı, etrafındaki silahlı muhafızların sayısına bakılırsa oldukça kıymetli bir yük taşıyordu. Ticaret alanlarına giren muhafızların kılıçtan fazlasını taşımasını yasakladığım halde, atların terkilerindeki kınlarından uzanan, uçları at kuyruğundan örme kızıl püsküllü mızraklar etraftaki hareketli kalabalık için bir tehdit unsuruydu. Kervanın sahibi olduğu anlaşılan, doru atının üzerinde babayani ve mütebessim bir tavırla ilerleyen Musevi, kırmızı serpuşuna usulca dokunarak sağa sola selam veriyordu. Gündüzün bu saatinde, bölgenin zengin esnafı tarafından tanınma ve dolayısıyla dikkatleri çekme

ihtimalim oldukça yüksekti. Bu yüzden başımı önüme eğip adımlarımı hızlandırdım.

Eşsiz velinimetim, ömrümce tek hamim, dayanağım, kayıracım, her adımda gururum ve en büyük hasmım, babamın katili, delicesine sevdiğim baş düşmanım, yoluna hiç düşünmeden başımı uzattığım âlemin temeli efendim Yavuz Sultan Selim Han Hazretleri ahrete irtihal etmişler ve ben cenazelerine yetişememiştim. Dışlerimi öfkeyle sıkarak döktüğüm gözyaşları etrafımdakileri dehşete düşürüyordu. İnsan hem ağlayıp hem de gülerken duvarları yumruklayabilir mi? Böyle birini gördüğünde sen ne düşünürsün, ey şimdi beni hayal perdesinde canlandıran kişi?

Nasıl da amansızca hesap etmişti bağlılığımı Yavuz. Babamı, ihanetinden şüphelendiği için katlettirmiş, beni ise aynı gün ömrümce hayal edemeyeceğim bir mevkiye yükselterek yirmi sekizinci ortanın çorbacısı yapmıştı. Basit ve aylak bir çerçi iken, ailemi geçindirebilecek büyük bir güce, göz açıp kapayıncaya kadar kısa bir anda erişebilmişim. Yoksa babamın yardımları olmadan soluk bile alamazdım ben. Asker olabilecek disipline sahip değildim. Fazlasıyla başına buyruk ve kavgacıydım. Bir serseriyim kısacası. Yani babam tek çıkar yolumdu o zamanlar.

Oysa daha babamın cenazesi kalkmadan başımda yeşil çuhadan çatal bir kalafat, sırtımda altın sırmalı yeşil divan kürkü, bacağımda ak pamukludan sıcacık bir çakşır ve ayağımda da sarı yemeniler olduğu halde Padişahı Edirne'ye uğurlayan protokolde yerimi almıştım ben. Öğle namazının ardından, yağmurlu avludaki kalabalığın içinde imamın hemen arkasında dikilmişken kimsenin yüzüne bakamıyordum. Dünya böyle bir yerdi işte. Herkesin bir bedeli vardı ve ödemeyi yapan, çizmelerini böyle herkesin içinde yalattıysa boyun eğmekten başka çare de kalmıyordu.

Babam da ben de yenilmiştik nasılsa, iyice yenilmiştik hem de. Hayatın sunabileceği en büyük zafer de, bilinçli bir mağlubiyetti bana kalırsa. Bizim gibi kuyu kazanların sonunu da bir başka kuyu kazıcı hazırlardı nihayet ve suçunun farkındaki tüm suçlular gibi

başımız böyle eğik kalırdı. Ama düşkünlüğün de bir tadı vardır. Sefilliğin ve rezilliğin; bedenın ısıısıyla daha da derinleşen o soğuk çamurun içinde debelenmenin de bir tadı...

Babam, Selim Han'ın 1517 Mısır Seferi'nden dönüşte, orduda huzursuzluk çıkaranların elebaşlarından olduğu gerekçesiyle boynu vurdurulan Azap Ağalarından Sivrihisarlı Cafer Efendi'dir. Soyumuz ise Osmanlı'ya her daim başkaldıran kara çadırlı, Karakeçili Türkmenlerinden. Gençliğinde düşman üzerine yürürken gösterdiği gözü karalık, cennet mekân Sultan II. Bayezid Han Hazretlerinin taltifine sebep olmuş, bir anda Azap Ağalığına yükseltilmişti babam. Yavuz'un Mısır Seferi'nden dönüşünde bir tımar ihsan edileceğine ailecek o kadar inanmıştık ki, babamın zavallı başı, kıl keçeden içi bal dolu bir torbaya tıklılmış halde kapımıza bırakıldığında, hepimiz yıkılmıştık. Ben karıştığım bir kavgadan dolayı mahpus bulunduğum için haberi ancak iki gün sonra alabilmiştim. Ancak bu kara haberi bir yakınımız iletmemişti bana. Haberi getiren hatt-ı hümayunu bizzat ileten Defterdar Saadetin Paşadan başkası değildi.

Selim Han, her birimizi özenle seçmiş, insanın ruhuna işleyen o delici bakışlarındaki asil kıvılcım, kaypak ruhlarımızın beş para etmez hasletlerini derhâl canlandırırvermişti. Böyle bir adam için her şey yapılabilirdi evet. Yalan da söylenir, cinayet de işlenirdi. Ancak bunu devletimizin ve milletimizin selameti için özgürce yapabilmenin müthiş tadına bizim gibi kaç kişi varabilirdi acaba? "Sizler bundan sonra 'Çelik Hilal'in kurucu ve teşkilatçılarısınız." demişti Selim Han. "Hepinizi tanıyorum, yeteneklerinizi biliyorum ve suçlarınızı bağışlıyorum. Ancak tek bir yanlışınızı dahi sezersem, sizi de ailelerinizi de bir gecede ortadan kaldırırm. Anladınız mı beni?"

Soluksuz kalmış bedenlerimizi korkuyla birbirimize yaklaştırmış, tedirgin başlarımızı sallayıp Sultanımızı onaylamıştık. Selim Han'ın etrafında sıralanmış, kuşaklarının içleri daha önce hiç görmediğim silahlarla dolu hassa askerleri ile meşhur Cellat Kara Ömer ve yamaklarının dik bakışları altında öylesine eziliyorduk ki, uzun dehlizlerin karanlıklarını daha da dipsizleştiren meşale-

lerin loş ışıkları altında uzayan gölgelerimiz dahi, duyumsadıkları korku ve ıstırapla titreşiyorlardı sanki.

“Sizler bu zindandan boşuna çıkmıyorsunuz,” demişti Selim Han, sade kaftanının etekleri altında esen cereyanın getirdiği kan kokusu midemi bulandırırken, “artık adi suçlular değil, devletine hizmet eden onurlu neferlersiniz.” Beşimizin de yere eğdiğimiz kara yüzlerimizin yakınına kadar sokularak bir daha konuştu, “Her an kontrolümde olacaksınız. Etrafınızda kendi gölgenizden fark-sız gölgeler olacak ve siz asla bilemeyeceksiniz. Başarılarınıza göre rütbelere ve paraya sahip olacaksınız. Seçkin ailelerin sefil çocuk-larısınız ama sahip olduğunuz yetenekler işte size yepyeni bir hayat fırsat sunuyor. Reisiniz bu kardeşiniz, Vehimî Orhun Çelebi'dir.” Şaşkınlıktan dilsiz kalmış bir halde kaldırdım başımı ve donmuş bir halde, öylece yüzüne bakakaldım Selim Han'ın.

Ne yapabiliirdim? Üzülse miydum sevinse mi? Mideme, kor alevden çıkma kızgın bir taş bırakılmış gibiydi. Soğuk cereyanda, buz gibi bir tere batmış sırtım ve gücü çekilmiş, titreyen bacak-larımın üzerinde dururken dokunsalar yıkılacaktım neredeyse. Başım dönüyor, ancak bunun soluk alamamamdan kaynaklan-dığını dahi neden sonra anlayabiliyordum. Zindanın isli duvar-ları boyunca aniden dev bir gölge doğrulmuş gibi geldi o an. Alev alev yandığını hissettiğim yüzümde iki buz parçası misali donup kalmış gözlerimi sımsıkı yumarak, hücum eden baygınlığı karşıla-maya çalıştım. Usulca ama derin soluklar aldım. Zihnimi berrak-laştırabileceği düşüncesiyle dilimi kuvvetle ısırđım. İşte o zaman, acı, soğuk bir su etkisi yarattı üzerimde. Gözlerimi açtım. Işık ve gölge, renkler ve boyutlar, daha yerli yerindeydi şimdi.

Meşalelerin, yüzleri ve bedenleri çarpıtan kızıl-sarı ziyaları altında Selim Han'ın kaşlarının çatıldığı, ak teninde bir başka parıltının gezinmeye başladığı görülebiliyordu. Yapılan bu ihsana şükranlarımı sunmadığım için öfkeleniyor olmalıydı. Hemen yere yıkılırcasına bırakıp kendimi dizlerimin üstüne, kaftanının etekle-rine yüz sürdüm Sultanımın. Nefret ve sevgi bir bünyede aynı anda nasıl yeşerebilirdi böyle Allah'ım? Suçsuz babamın acımasız katili önünde, nasıl da yüreğimi yakan bir sevgiyle dize gelmiştim böyle?

“Kalk!” diye emretti Selim Han ve bir baş hareketiyle diğerlerini gönderdi. Etrafımızda dilsiz cellatlarından başka kimse kalmamıştı. “şimdi, arkamı dönüp kaşsam,” diye düşündüğümü hatırlıyorum, “Baba Cafer Zindanı’nın řu bitimsiz koridorları boyunca ne kadar ilerleyebilirim? Ne kadar?” İşte o anda Selim Han’ın beni idam ettirmek niyetinde olabileceğini düşündüm. “Neden?” diye sordum kendi kendime. Oysa beni öldürtmek niyetinde olmadığından da neredeyse emindim. Bunun için hiçbir yalanın arkasına sığınmaya ihtiyacı yoktu. Mesanemin gevsemeye başladığını hissettim. O anda büyük bir utanç ve kendime duyduğum öfke kapladı bedenimi. Otuz iki yıllık hayatım boyunca hiç kapılmadığım kadar büyük bir korku, hâlâ buzdan, sivri parmaklarını saplıyordu ciğerlerime. İşte o anda vücudumun kimyasını böylesine değiştirenin, ölüm korkusu ya da şaşkınlık olmadığını anladım. İçimdeki tüm bu karmaşanın sebebi, Selim Han’ın ezici, heybetli ve dahi ürpertici varlığıydı.

“Dinle,” dedi Selim Han, iliğine dolgun tıknaz bedenini, benim söğüt misali uzun, ince ama hafifçe eğri gövdeme yaklaştırarak. “Sana hatt-ı hümayunum vardıkta, işbu ki teşkilatın hazırlıklarına girişesin. Tez olasın, elini çabuk tutasın...” O anda canımı kurtardığımdan ya da en azından şimdilik beni öldürtmeyeceğinden emin oldum böylelikle. Olduğum yerde hafifçe sallandığımı ve Selim Han’ın o mengene gibi parmaklarıyla kolumdan yakaladığını hatırlıyorum.

“Veziriazam Pirî Mehmet Paşa, sana neden böyle bir teşkilata sahip olmamız gerektiği hususunda gerekli bilgileri verecek. Okuma yazman olduğunu biliyorum. Her görev sonrası, zabıtlarını doğrudan Pirî Paşa’ya sunacaksın. Özel bir yardım gerektiğinde ya da benimle bizzat konuşmak istediğinde, hatt-ı hümayunla birlikte göndereceğim berat, seni hiç beklemeden katıma ulaştıracak.”

İşil işil beyaz teninde ve hafifçe titreşen pala bıyıklarında onu başka bir âleme ait kılan büyülü bir şeyler vardı Selim Han’ın. Cihanın sultanının bu âleme, řu sefil yeryüzüne ait olmadığı o kadar belliydi ki, yeni hayatının eşiğinde bir adam olarak duyumsadığım tüm o çözümsüz yalnızlık, yabancılık ve sahipsizlik duygularını, bir anda ölümüne bir sadakatle değiştirmeyi başarmıştı.

II

Solgun güneşin altında tozlu bir elmas gibi parıldayan Arap Camii'nin avlusunda toplaşan serçelerin seslerini dinleyerek, bir süre duvar köşelerinde dikildim. Neden sonra namazlarını tamamlayan müminler, ana kapıdan dışarı çıkmaya başladıkları zaman, her an Savino'yu görebileceğim düşüncesiyle dikkat kesilerek soğuk bir ardiyenin yosunlu dış duvarına dayadım sırtımı.

Bir süredir Ortodoks Rum mahallesinin kara kalpaklı sakinleriyle, kırmızı kiremitli taş ambarların çekişmeli sahipleri Katoliklerin, o tarihê gerginliklerine eklenen bir ticaret savaşı sürüp gidiyordu doklarda. Zaman zaman çıkan kanlı kavgaları duyuluyor, ama daha asesler olay yerine varmadan her ne olmuşsa unutuluyor, birbirlerini asla ihbar etmiyorlardı. Taşra kökenli hammadde sahibi ve üreticisi Türklerin kendi öz vatanlarında dahi büyük ticaret işlerine girişmelerine hoş bakılmıyordu. Çerçicilik ve küçük esnaflık gibi ufak tefek işlerle ilgilenen Türklerin içinde yıldızı biraz parlayacak gibi olanların da pazarını, ecnebi komşuları el birliğiyle daraltıyor, büyümelerine müsaade edilmiyordu.

Üstüne üstlük son zamanlarda sıkça duyulmaya başlayan bir palavra da umulmayacak kadar tesirli olmuştu. Müslümanların, Hıristiyanlar ve Yahudiler gibi dünya ticaretiyle bu derece içli dışlı olmaları uygun değildi. Müslümanlar kırk yaşından ötesini fazla geçirmeden kutsal toprakları ziyaret etmeli, dönüşlerinde de artık tüm ticari faaliyetlerden el ayak çekmelilerdi. Bu efsane, yayıldıkça güç kazanıyor, kazandıkça da zaten yüksek ticari hayattan elbirliğiyle men edilmiş Türk soyluların durumunu zorlaştırıyordu.

Ancak bilhassa son zamanlarda, Haliç'teki iskeleler boyunca yoğunlaşmış ticarete, Unkapanı İskelesi'ne Kırım ve Karadeniz'den tahıl yüklü kancabaşlarla gelen Türk bir loncanın tehdidi damga vurur olmuştu. Ülke ticaretinde onların da söz sahibi olmak istemeleri bana göre doğaldı ama çiftçiliğin, genel karakterlerini oluşturduğu uysal ve itaatkâr bir millet olan Türklerin bu nevi madra-

bazlık gerektiren işlerde tutunabileceklerini bir Türk olarak benim dahi aklım kesmiyordu.

Nihayet aldığım istihbaratın doğru olduğunu anladım. Luigi Savino, Arap Camii'nden çıkan cemaatle musafahalaşarak kenarları işlemeli büyük deri bürgünün altından çıkıyordu işte. Kapının iki yanındaki mermer ayaklara asılı kandiller, solgun günün gri ışığına hoş bir sarı ton katıyor, cemaatin yüzlerini içten geldiği hissini veren deruni bir renkle aydınlatıyordu.

Luigi Savino, Rahip Martin Luther'i aforoz eden bahtsız Papa X. Leo'nun kurduğu 'Demir Haç' örgütünün en yetkin casuslarından idi ancak bu defa baltayı taşa vurmuştu. Karşısında ben Vehimî mahlaslı Orhun Çelebi ve adamlarım vardık ki, bir defa yakasını kaptırmanın elimizden kurtulduğu görülmemişti. Tebdil-i kıyafet ederek halk arasına ustalıkla karışır, kırk yıllık bir dilenci ya da babadan saraylı bir beyzadeden farksız, en ince ayrıntıların dolambaçlarında yolumuzu ustalıkla bularak rollerimizi kıvrılabildik. Frenk usulünde 'tiyatro' denen bizdeki 'meddah' işine benzer sokak gösterilerine sıkça bulunduğum Avrupa ülkelerinde birçok kez şahit olup bu sanata ziyadesiyle hayran kalmıştım ve zor rolleri hep ben üstlenirdim. Başardığımız nice suikast ve zorlu istihbarat çalışmaları ile devletin sınır ötesinde görünmeyen cezalandırıcı eli, umut veren gizli sesi, hayat veren soluğuyduk biz. Kuzey Afrika Müslümanlarının İspanyollara karşı dayanağı, Hint Okyanusu'ndaki Müslüman limanları haraca bağlamış Portekizlilerin kâbusu, Moskoflara karşı Kırım Kazaklarının yardımcısı, Doğu Türkistan'da nüfuzunu genişletme peşindeki Safevilerin ise tam anlamıyla başlarının belasıydık. Vatikan ise her zamanki gibi varlığımızdan haberdar ve Luther'e olan desteğimizden son derece rahatsızdı. Karşı istihbarat faaliyetlerinde yabana atılamazlardı elbette, ancak hiçbir zaman bizim seviyemizde kabul edilemezlerdi.

Savino'nun, Yağ İskelesi'nin üstündeki kömür depolarının arkasında, küçük bir gedikli mum atölyesi bulunan Lorenzo d'Alesio'nun avlusunda görüldüğu haberi gelmişti ilk olarak. Ekimle bölgeye ulaştığımda Lorenzo, kuşuğında yağlı kemendi ve usturayla kazılı kafasında kızıl keçeden hafifçe eğri külahıyla

yanımda dikilen Cellat Kara Ömer'i görür görmez tanıdı ve titremeye başladı. Bize hiç güçlük çıkarmadı. Yalnızca canını işkencesiz ve ustalıkla alması için Kara Ömer'e yüklüce bir bahşış bıraktı ve vasiyetini bana teslim etti. Üzerindeki altın madalyon ve yüzük gibi takıları da eşine dostuna verilmek üzere yanında çalışan usta-başına emanet etti.

Ölmeden önce sorularımı aklı başında bir şekilde yanıtladı. Evet, Savino, Katolik âleminin ve Avrupa'nın bir numaralı hasmı, dünya Ortodokslarının koruyucusu ve himaye edicisi Osmanlı İmparatorluğu'nun içinde, merkezi İstanbul olan yeni bir yapılanma kuruyordu. İlk hedefi de, Avrupa ve Türk limanlarında, Anadolu kökenli Sünni gemi sahiplerinin ticaretini baltalamaktı. Kancabaş sahibi ve genel olarak tahıl tüccarı Sünni Türklerin bu neviden bir mücadeleyle karşılaşacağını bekliyordum. Gelinen bu noktada Savino'nun yardımcıları hiç şüphesi Safevilerdi.

Şiileştirilmiş Türkler üzerinde hami, Sünnilikte direnen Türkler içinse daima bir dehşet ögesi idi Şah İsmail. Rahmetli Sultan Bayezid-i Veli zamanından bu yana, Anadolu içindeki Türk aşiretleri üzerinde etkin bir siyaset izleyen Şah ve esaslı casus teşkilatı, İran topraklarına kitleler halinde büyük göçlere sebep olmuştu. Mezhep çatışmalarını körüklemiş, Sünnilikte sebat eden aşiretleri büyük kitleler halinde kırdırmaktan çekinmemişti. Tüm bu kaos, ekonomisinin ana kalemini 'tarım'ın oluşturduğu Osmanlı Devleti'nin iktisadi yapılanması üzerinde ciddi hasarlara yol açmıştı. II. Bayezid'in, kan dökmekten çekinen pasif politikası bölgedeki durumu haliyle daha da tehlikeli bir zemine taşıdı. Osmanlı'nın merkezî otoritesine ve kendilerine dayatılan yerleşik sisteme direnen Türk aşiretleri için İran Safevi Türk Devleti bir kurtuluş ve özgürlük kapısıydı. Şii mezhebinin, eski Şaman itikatlarına daha uygun görünen gizemli ve mistik oluşumu içinde kendilerini ifadenin çok daha kolay olduğunu fark eden göçerler, Türk yurdu içinde artık tam anlamıyla bir tehlikeydiler. Ne gariptir ki Sünni itikatlarını değiştirmeyen Kürt aşiretleri, İran ve Mısır Seferleri sırasında Selim Han'a yardım edip büyük âlim İdris-i Bitlisi'nin eşsiz politikasıyla Osmanlı nüfuzuna geçerlerken, Osmanlı Devleti'nin asli

kurucu unsuru olan Türkler, İnan yanlısı, temelde başsız ve dağı-
nık bir görünüm çizmekteydiler. Bu duruma sebep olan etkenler
arasında, idareyi devlet adına elinde tutup gevşek denetim meka-
nizmasını istismar ederek halkın üzerinde baskı kuran idarecileri
de saymak gerekirdi elbette.

Merhum Yavuz Selim Han'ın, henüz şehzadeliği zamanında,
merkezden izin dahi almaya gerek görmeden İnan içlerine defa-
larca düzenlediği akınların ve sultanlığı zamanında başlattığı Safevi
merkezli Doğu mücadelesinin başlıca sebebi, işte bu Anadolu bir-
liğini temin ve muhafazaydı. 1514'te Çaldıran Sahrası'nda aldığı
sert darbeyle bugüne kadar hâlâ kendilerini toparlayamamış olan
Safeviler, bir nice zaman daha bellerini doğrultamaz görünüyor-
lardı. Selim Han'ın řu mısraları, ömrünü vakfettiği Anadolu bir-
liği idealinin en güzel anlatımlarından biri olarak hatırlanacaktır:

*Milletimde ihtilâf ü tefrika (ayrılık ve bölünme) endişesi
Kûşe-i (köşe) kabrimde hatta bîkarar (kararsız) eyler beni
İttihadken (beraber olmakken) savlet-i a'dayı (düşmanların sal-
dırlarını) def'e çaremez
İttihad etmezse millet, dağdâr (gönlü yaralı) eyler beni.*

III

Bu Luigi Savino boş adam değildi. Bilakis, etrafına yaydığı o ürpertici şöhretin tadını kimi zaman vahşice çıkarmayı sevdiğini bilmeyen yoktu. İki yanımda yumruk olmuş ellerimi belime yaslayıp dilimi öyle bir öfkeyle ısırardım ki, ılık kanın o bakırımsı tadı yayıldı boğazımdan aşağı doğru. Eğer kendi topraklarımda olmasam, gaffet bu denli sinsice saramazdı gövdemi, evet, buna asla izin vermezdim.

Savino'nun, Roma Katolik Kilisesi'ne yürekten bağlı olduğu bilinirdi, ancak kendini yetiştirme hususunda sahip olduğu o dâhiyane tavırla, İslami hususlardaki bazı ince müşkülleri çözümlayebilecek kadar fihhi konulara hâkim hale gelmişti. Yarı hafız olduğunu biliyordum, dahası tecvid kaidelerini, ihfasını, izharını, kalkalesini sektirmeden öyle bir uygulardı ki bu adamın Müslüman olmadığına insanları inandırmak olanaksızdı. Elli beş yaşındaydı ama otuzluk bir delikanlı kadar sağlam bir bedeni ve mukavemeti olduğunu bilirdim. O da beni iyi tanırdı, ancak benim avantajım, Vatikan'ın bu usta casusunun benim simamı daha önce hiç görmemiş olmasıydı. Oysa ben onu daha önce görmüştüm ve bir gördüğüm insanı bir daha asla unutmam. Daha önce Balkan topraklarımızda ve Orta Avrupa içlerinde karşı karşıya geldiğimiz görevler olmuştu. Bir defasında beni ve yedi kişilik ekibimi Roma'da öylesine bir cendere içine almıştı ki kaçıp kurtulabilmek için en iyi iki adamımdan vazgeçmek durumunda kalmıştım. Maalesef bu işin doğasında bir anda yapayalnız kalmak, açıkçası arkadaşları tarafından satılıvermek doğal bir durumdur. Bir casus kendisinden başka kimseye güvenemez. Kendisinden başka kimseden yardım bekleyemez ve kendi sorunlarını kendi çözmek durumundadır.

Ama her şeye rağmen yüzümü görememişti Savino. Onca ustalığı benim bu tartışılmaz üstünlüğümü eşitlemeye yetmiyordu. Fakat asla vazgeçmezdi ihtiyar. Şimdi de gururunu kıran bu rezil gidişe bir son vermek için burada olmalıydı. Tüm yardımcılarının

Safevi Türklerinden olduğunu kestirmek zor değildi. Böylece onları kalabalıklar içinden ayırt etmek olanaksızlaşacaktı. Fakat Yavuz Selim Han'ın cenazesi daha mezarında soğumamışken, Vatikan'ın bu ani atağı neye işaret olabiliirdi? Bu durumun Luther'le bir ilgisi olabilir miydi? Papa X. Leo, gerçek ismiyle Giovanni de Medici gayet iyi bilirdi ki, Katolik birliğini bozmaya y6nelik her t6rl6 girişim, cihanın en kudretli devleti olarak Osmanlı'nın mutlak desteğini bulurdu. şimdi S6leyman Han'ın ilk g6nlerinde veril-meye çalışabilecek bir g6zdağı, ya da Allah esirgesin bir suikast ihtimaline karşı g6z6m6 açık tutmalıydım. G6nlerdir uyumamış, her t6rl6 bilgi kırıntısını değerlendirmiş ve nihayet Savino'yu kısı-tırmıştım işte.

Savino beni daha caminin bronz bezekli kapısındaiken fark etti. Uzun beyaz sakalı, beline kadar uzanan ilmiye sınıfı sarığı ve sırma işlemeli s6tbeyaz kaşmir c6ppesiyle o kadar saygı uyan-dıran bir g6r6nt6s6 vardı ki etraftakiler elini 6p6p hayır duasını almak için sıraya giriyorlardı. Sorulan sualleri tertemiz bir Arapça ve dahi Acemceyle cevaplıyor, T6rkesinin o kadar da iyi olmadığını g6renler, sorularını daha anlaşılır kılacaklarmışesine ses-lerini anlamsızca y6kseltiyorlardı. Savino, T6rkeyi neredeyse ana dili İtalyanca kadar iyi bilirdi, ancak b6yle davranmayı amacına daha uygun bulurdu. 6lkemizde bir yabancının mutlak h6rmet g6rd6đ6n6 ve daha az can sıkıcı soruyla karşı karşıya kaldığını tecr6beleriyle bilirdi. Oysa ben ana dilimden farksız İtalyancama rağmen, İtalyan limanlarında, kolluk g6lerince kaç defa belirsiz bir ř6phe 6zerine sorgulandığımı sayamam. Her defasında rahat tavırlarım ve mahir bezirg6n imajımla kurtulmayı başarmışımdır. Tabii bu ne kadar daha s6rer bilemem.

Savino bakışlarımdaki farklı anlamı derh6l fark etmiş olmalıydı ki civarındaki kalabalığa g6l6mseyerek usulca geriledi. O geniş sırtını g6vene almak için dış avlunun s6tunlarından birine doğru sokulmaya çalıştığını anlamıştım. Masmavi g6zlerinde tedirgin bir mana okunuyordu, ancak ondan beklenileceği gibi halinde

herhangi bir değişim olmamıştı. İçin için öfkelenerek o eski hileyi neden kullanmadığımı sordum kendime. Eğer bir insanı göz hap-sinde tutuyorsanız bunun en iyi yolu, onunla hiç ilgilenmiyormuş gibi gözükmek ve dikkatinizi mümkün olduğunca yanındaki-lere yöneltmektir. Eski Çinlilere göre göz, asıl olarak odaklandığı noktayı değil, civarını daha iyi görür. İşte üzerinde uzmanlaşıldığı takdirde bu türden bir gözlem daha sağlıklıdır. Ancak davranış-larındaki o tartışılmaz ustalık beni öylesine hayran bırakmıştı ki, gözlerimi kısa süre de olsa Savino'dan ayıramamıştım. şimdi bu durumu telafi etmenin tek yolu ileri adım atmaktı.

Geri dönüp uzaklaşır gibi yaparak, ana kapıdan çıkmakta olan misk ve gülsuyu kokulu kalabalığın arasına karıştım. Taşlarının ara-larını yosun bürümüş alçak cami duvarının birkaç arşın uzağında dikilen kr bir dilencinin mendiline bir gümüş dirhem bırakırken kulağına usulca fısıldadım. Bu arada havanın tekrar kapandığını, tenha sokakların enikonu karardığını da ayırımsadım. Birkaç gün-dür süren kar soğuğu amansızca tekrar kyordu.

Henüz on arşın uzaklaşmamıştım ki ani bir patırtı oldu kapının önünde. Adamım olan dilenci, aldığı talimat gereği apansız biri-lerine musallat olmuş demekti. Bense derhâl kalabalığın içinden ayrılıp caminin denize bakan diğer köşesine doğru sıyrıldım. Kuru ayazın tenhalaştırdığı sokakları kendi lehime kullanarak, caminin arka kapısından avluya szlmekti niyetim. Fakat karşımdaki kuzu değil, benim gibi bir kurttu elbette ve g durumları kendi istifade-sine çevirmeyi bilirdi. Kargaşalığın ğultusu artarken ben doğuya bakan duvarlar boyunca süratle ama dikkat çekmeden ilerleyip avluya szlmştm bile. Lakin aksi gibi caminin nnden geç-mekte olan aseslerin adamımı tutmuş bohalamakta olduklarını gördüm. Savino ise, bir gözü arkasında olduğu halde yerini terk etmemişti. Etrafındakilerin sayısında pek azalma olduğu söylenemezdi. Bir şeylerden kuşkulanmıştı muhakkak, ancak emin olma-mıştı Savino. Gerçi bu kadarı bile onu harekete geçirmeye yeterdi ancak her insanın bir gaffet anı bulunabilirdi öyle değil mi? Kaf-tanımın krkl yeninin gerisinde, bileğime deri bir kayışla bağlı hanerimi avucuma kaydırdım. Yavaşça hayran kalabalığının içine

sokulurken iki adamımın çoktan Savino'ya sokulmuş olduklarını fark ettim. İyi bir bahşışı hak ediyorlardı.

Savino, beni yine, bu defa da yanına yaklaşmış halde görünce zararsız, sıradan biri olduğuma hükmetmiş olmalı ki, gergin omuzlarının usulca gevşediğini gördüm. Fakat yine de şeytani zekâsı ve erişilmesi güç tecrübesi onu hâlâ uyarıyor olmalıydı. Tam ondan bekleneceği şekilde, hemen önümdeki iki ihtiyarın arasından uzanarak beni omzumdan yakaladı ve yanına çekti. Bunun ince bir strateji olduğunu anlamıştım çünkü eğitimli bir casus, tehdit kaynağını etrafında hisseder hissetmez diğer insanlar gibi ondan derhâl uzaklaşmaya çalışmaz. Önce emin olmak ve mümkünse sessizce bertaraf etmek ister. İşte beklediğim olmuş diğer elini, kuşağına doğru biraz da abartılı bir hareketle kaydırmişti Savino. Vereceğim tepkiye göre son kararını verecekti anlaşılan.

İnsan gerginliği, öncelikle omuz ve boyun adalelerinde hissedilir. O yüzden nefes egzersizleri ve gevşeme çalışmalarının mistik atmosferinde gelişmek bir casus için hayati önem taşır. Rahmetli Selim Han'ın bu tip egzersizleri, zorlu fiziksel idmanlarla birlikte uyguladığını bildirdim. Kimi zaman, o korkunç öfkesini ancak bu sayede dengeler ve savaş meydanlarında ustalıklı ve isabetli kararlar verebilirdi.

Omuz adalelerinin gerginliğini anlık yatıştırmanın en kestirme yolu, başı hafifçe öne eğip yutkunmak, ancak yutkunma durumundaki boğaz kasılmasını on saniye kadar daha muhafaza etmektir. Bu işte ustalaşanlar öksürmeden bu süreyi tamamlamayı başarırlar. Merkezî sinir sistemi, tehlikeli bir işlem olan yutma sırasında soluk borusunun girişini kapatarak besinin buraya kaçmasını önler. O yüzden vücudun diğer adalelerine olan müdahalesi anlık bir gecikmeyle çalışır. İşte yetkin bir casus bu anlık gecikmeyi, toparlanmak ve kendini hazırlamak için bir fırsat olarak kullanabilir.

“Buyur kardeşim,” dedi Savino, “senin büyük bir sıkıntın olduğu belli.”

Boyum ondan en azından bir urup daha uzundu. Bu yüzden hafifçe öne eğilmek durumunda kalıyordum. Bizim meslekte ‘beklenmedik durum’ diye bir olgu kabul edilemeyeceği için, ustanın

bu cüretkâr hamlesine daha iyisiyle karşılık vermeye çalıştım. “Evet efendim,” dedim mütebessim bir ifadeyle, “merhum sultanımız, cennet mekân Yavuz Selim Han Hazretleri küffar ile vuruşmak-tansa, seferlerini Müslüman âlemi üzerine düzenlemekten çekinme-miştir. Ahali daima merak içinde kalmıştır. Müslüman, Müslüman üzerine sefer eder mi? Ölürse şehit olur mu? Kalırsa gazi olur mu?”

Bir an kararsız kaldığını hissettim. Son dönemde halkın üze-rinde bir kargaşa unsuru olarak görünen bu nazik konudan uzak durmak isteyeceği belliydi.

“Bu soruların zamanında cevap bulduğumu sanıyordum evla-dım.” dedi gülümseyerek, “Fitne her nereden başkaldırırsa oraya yürümek caizdir ve elbette ki fitne ile savaşanlara da ‘gazi’ denir.”

Böyle bir cevap beklediğim için ustaca olduğuna inandığım bir manevrayla Savino’yu sıkıştırdım, “Saf ve temiz Türkmenleri kışkırtan ve Osmanlı ülkesinde ikilik çıkaran Safevi Türkleri üze-rine yapılan seferler bu anlamda haklı kabul edilebilse de, Mem-luk Türk Devleti üzerine yapılan sefer için ne diyacaksınız o halde?”

Sert bir kayaya çarptığını anlamış, etrafımızda soluğunu tut-muş bizi dinleyen kalabalığa kaçamak bir ifadeyle bakar olmuştu, “Şeyhülislam Efendimiz Zenbilli Ali Efendi Hazretlerinin bu husus-taki fetvası açıktır.”

Hiç beklemeden atıldım, “Fakat Müftü Efendi Hazretlerinin, Yavuz Selim Han’a şunu da dediği açıktır, ‘Hey Padişah kendine gel, hükmü çiğnersen billahi hâline fetva verir, ümmeti senin gibi hüküm dinlemez bir padişahın şerrinden kurtarırım!’”

“Kimi zaman padişahın şerefini kollaması, memleketinin ve milletinin şerefini koruması anlamına gelir delikanlı.”

Boynuna geçirdiğimi düşündüğüm yuları daha da sıkılaştırmak için iyi bir fırsattı bu, “O halde Padişah Hazretleri şan ve şeref için Müslüman kanı dökebilir dersiniz.”

Sükûnetine yakışan bir tavırla ellerini göbeği üzerinde birleş-tirdi ve tatlı bir sesle güldü. Neredeyse beni dahi inandıracaktı melun, “Haşa beni söylemediğim sözlerden sorumlu tutamazsınız delikanlı, ancak şunu ifade edebilirim ki, Hicaz yolunun güven-

liği, arz ettiği önem bakımından Memlukların omuzlarında daha fazla bırakılamazdı zira artık bu konuda yeterli değillerdi. Rodos Őövalyelerinin, Portekiz kolonicilerinin ve İspanyol korsanlarının acımasız saldırıları ve bölge üzerindeki kuvvetli emelleri buna mâniydi. Ayrıca Dulkadiroğulları Beyliği'nin ulusu, Alaüddeve Bozkurt Bey'in, özbeöz torunu olduğu halde Selim Han'a olan tavırları çok açıktı. Daima Memluklardan yana bir siyaset izledi ve Selim Han'ı tüm Doğu seferlerinde yardım istediği anlarda cevapsız bıraktı. Ondan korkuyordu çünkü ihanet korkunun çocuğudur. Selim Han'ın Őehzadelik dönemlerinde ilk örneklerini İnan ve Kafkasyadaki fetihleriyle gösterdiği ihtiraslı yapısını iyi kavramıştı Alaüddeve Bozkurt Bey. Dahası, torununun, gün gelip kendi topraklarına göz dikeceğini gayet iyi biliyordu. Bu yüzden kimi zaman Safevi, kimi zaman da Memluk yanlısı, ama daima Osmanlı karşıtı bir siyaset güttü. Memluk Sultanı Kansu Gavri de, bu endişeyi süregelen bir bağımsızlık politikası ile destekledi durdu. Böylece kuzey sınırlarında, Yavuz ile kendisi arasında güvenli bir tampon bölge oluşturabiliyordu. Unutmayalım ki, fitneye ortak olan fitneyi yapan gibidir.”

“Beli, ancak Selim Han bölgede Memlukların, Rodos Őövalyelerine, Portekiz ve İspanyol kolonicilerine karşı güçlenmelerini sağlayacak bir politika güdemez miydi? Tıpkı babası Bayezid-i Veli Hazretleri gibi yani. O Memluklara ve Dulkadiroğulları'na karşı daima müşfik olmuştur. Hatta İsmail'in Anadolu politikalarını dahi Müslüman kanına girmekten çekindiği için yalnızla diplomasiyle engellemek istemiştir.”

“Diplomasi denen sanatı yürütmek yetkin bir ekip işidir ve çoğu zaman sonucu etkilemez delikanlı.”

Kalabalık homurdanarak bakıyordu artık bana. Fazla ileri gitmiştim muhtemelen, ancak Savino'nun cevapları o kadar politik ve ustacaydı ki benim tavırlarımı daha da sivri gösteriyordu. Soğuk rüzgâr, dilimi damağımı kurutan o ateşi bastırırken artık geri dönülmez noktaya gelen kumarımı sürdürmek için, “Onlar Müslüman'dılar,” dedim sertçe, “insan yanlışları da, doğrular kadar yüksek sesle söyleyebilmelidir ihtiyar. Mesele, Süleyman Han'ın

ve dedesi merhum Bayezid-i Veli Hazretlerinin merhametinin, babası Selim Han'da bulunmaması ve değerli din adamlarını da kendi ihtiraslarına ortak etmesidir.”

Birinin uzanıp omzumdan yakaladığını hissettim. Mutlaka bana haddimi bildirmek isteyen biriydi. Herhangi bir gerginlik istemeyen ve emniyet güçlerinin olaya müdahalesi işine gelmeyen Savino, “Bir dakika kardeşlerim, izin veriniz Müslümanlar,” diye mütebessim ve güven veren çehresinde heybetli bir ifadeyle araya girdi, “bilirsiniz ki Türkçem pek iyi değildir. Ancak aranızda bu kardeşimizin huzursuzluğunu paylaşan pek çok kişi bulunduğunu biliyorum. Yalnızca suskun kalmak yetmez, sorunları usulüyle ve düşüncelere saygı göstererek tartışabilmek gerekir. Bu kardeşinizi bu açıdan tebrik etmelisiniz.”

“Her doğru her yerde söylenmez,” diye homurdandı yetmişli yaşlarının sonunda olduğu anlaşılan beli bükük bir ihtiyar. “Bu küfran-ı nimet hainlerinin göremediği şeyler var. Mısır’ın zenginliklerine kavuştuk, Hicaz yolunun güvenliği sağlandı ve unutmayın ki hilafet makamı da cennet mekân Selim Han sayesinde bize geçti.”

O sırada iri yarı, pala bıyıklı bir balıkçının öfkeyle, “Hayır, asla,” dediğini duyduk. Herkesin dikkati, artan kalabalığın içinde beliren bu balık kokulu adama dönmüştü şimdi. “Hilafet ancak ve ancak Kureyş soyundan gelenlerdedir. Bu peygamberimizin emridir. Onun sözü üzerine söz, içtihadı üzerine içtihat kabul edilemez?”

“Şartların gerektirdiği durumlarda, eğer hilafete ehil bir Kureyşli bulunmazsa, başka milletlerden yetkin kimseler, onlara vekâleten hilafeti üstlenebilirler evlat.” dedi ihtiyar.

Adam bir anda kızıla kesen yüzünde konuşamadığı, dile getirmekten korktuğu onlarca kelimeyle kalakaldı sanki. O anda bir Hurufi olup, genç adamın yüzünü okuyabilmeyi isterdim. Yine de derin bir soluk alarak dev kollarını göğsünde kavuşturdu adam ve Peygamberin, “Benden sonra hilafet 30 yıldır, sonra hanedanlık başlar.” sözünü hatırlattı. “Hem Hicaz yollarını Memluk Devleti’nin